Lietas Nr. C15186513

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2013.gada 6.novembrī

Jelgavas tiesas tiesnese N.Paņkiva,

izskatīja rakstveida procesā civillietu Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle maza apmēra prasību pret /pers. E/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Tiesā saņemts prasītāja Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle prasības pieteikums maza apmēra prasība pret atbildētāju /pers. E/ par parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam parādu Ls 305,71, kas sastāv no pamatparāda Ls 245, procentiem par aizdevuma izmantošanu Ls 16,42, līgumsoda Ls 35,20, komisijas Ls 0,37, likumiskajiem procentiem Ls 8,72, un visus tiesas izdevumus.

Prasības pieteikums motivēts ar to, ka starp prasītāju un atbildētāju 2007.gada 13.augustā noslēgts MasterCard kredītkartes līgums privātpersonai. Līgumā puses vienojušās, ka prasītājs piešķir atbildētājam aizdevumu ar kredītlimitu Ls 250. Atbildētājs apņēmies maksāt prasītājam procentus atbilstoši procentu likmei, kas ir noteikta aizdevēja pakalpojumu cenrādī, kā arī par bankas pakalpojumiem atbilstoši aizdevēja pakalpojumu cenrādim. Atbildētājs apņēmies nodrošināt pietiekama atlikuma pieejamību kredītkartes kontā, lai nodrošinātu samaksu par aizdevēja pakalpojumiem. Tā kā atbildētājs pieļāva kredītlimita pārtēriņu, tad prasītājs izmantoja MasterCard kredītkartes līguma Vispārīgo noteikumu 10.6.punktā pielīgtās tiesības un 2012.gada 5.septembrī vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja atbildētājam atmaksāt prasītājam izmantoto kredīta limitu un visus ar apgrozījuma kredītkarti saistītos maksājumus. Atbildētājs parādu nav samaksājis.

Norādīts, ka atbildētāja neatmaksātais pamatparāds ir Ls 245. Atbildētājs apņēmās samaksāt aprēķinātos procentus par izmantoto aizdevuma limitu, kā arī par limita pārsniegšanu maksāt līgumsodu. Atbildētājs nav atmaksājis nolīgtos procentus par laika periodu no 2007.gada 14.augusta līdz 2007.gada 30.novembrim Ls 16,42, un līgumsodu par laika periodu no 2007.gada 1.oktobra līdz 2012.gada 4.septembrim Ls 35,20. Sākot ar 2012.gada 5.septembri līdz 2013.gada 10.aprīlim tiek aprēķināti likumiskie procenti, kas sastāda Ls 8,72. Kopējā prasības summa ir Ls 305,71. Prasītājs ir pienācīgi izpildījis savas ar līgumu uzņemtās saistības pret atbildētāju, bet atbildētājs savas saistības pret prasītāju nav izpildījis, jo nav atmaksājis saņemtās aizdevuma, procentu, komisijas maksas un līgumsoda summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1590. 1652., 1716., 1717., 1719., 1720., 1753., 1756., 1757., 1761., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943.pantu.

Civilprocesa likuma 250 ^{25}.panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājs norādījis, ka lietas iztiesāšana tiesas sēde nav nepieciešama (lietas 7.lapa).

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta prasībām nosūtīts prasības pieteikums un tam pievienoto dokumentu noraksti, kā arī paskaidrojuma veidlapas uz atbildētāja pēdējo zināmo dzīvesvietu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Atbildētājs informēts par pienākumu sniegt paskaidrojumus, kā arī sprieduma pieejamības datumu, ievietojot paziņojumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis". Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250 ^{21}.panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā un pusēm savlaicīgi paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības saturu kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

2007.gada 13.augustā starp Nordea bank Finland Plc Latvijas filiāli un atbildētāju /pers. E/ noslēgts MasterCard kredītkartes līgums privātpersonai, saskaņā ar kuru banka izsniegusi atbildētājam kredītu ar limitu Ls 250 apmērā (lietas 12., 13.-19.lapa). Parakstot līgumu, atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar šī līguma noteikumiem un Vispārīgiem noteikumiem un visiem tā pielikumiem par starptautiskajām Maestro kartēm privātpersonām, un šiem noteikumiem piekrīt. Saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm (lietas 20.lapa) 4.1. punktu un 4.7.4.punktu atbildētājs apņēmies maksāt procentus, kas saskaņā ar pakalpojumu cenrāža ir 22% gadā. Tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi, ka minētais līgums būtu apstrīdēts, un tas ir saistošs līgumslēdzējām pusēm.

No noslēgtā starp Nordea bank Finland Plc Latvijas filiāli un atbildētāju /pers. E/ līguma MasterCard kredītkartes līgums privātpersonai (lietas 12.lapa) pierādīts, ka prasītājs no savas puses noslēgto līgumu ir izpildījis, atverot atbildētājam norēķinu kontu un ieskaitot tajā līgumā noteikto kredīta limitu. Minēto apstiprina Konta izraksti (lietas 21.-25.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No lietā esošā izraksta par kredīta stāvokli redzams, ka atbildētājs nav pildījis savas līgumā nolīgtās saistības un nav veicis aprēķināto procentu par izmantoto aizdevumu apmaksu līgumā noteiktajā kārtībā, kā arī nav veicis pašas aizdevuma pamatsummas atmaksu. Līdz ar to saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm 10.6.punktā ietvertajiem nosacījumiem, prasītājam ir tiesības pieprasīt atmaksāt izmantoto kredītu un izbeigt līgumu.

Ar lietā esošo konta izrakstu pierādīts, ka atbildētāja pamatparāds, kas izriet no 2007.gada 13.augustā noslēgtā MasterCard kredītkartes līguma privātpersonai nosacījumu neizpildes ir Ls 245. Tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības pieprasīt neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 245 apmērā no atbildētāja. Pamatparāda apmērs Ls 245 apstiprinās un pierādīts ar pielikumā pievienoto prasības summas aprēķinu (lietas 11.lapa), un tas nav apstrīdēts (Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa).

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar tās daudzumu un lietošanas ilgumu.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja apgalvojumu par to, ka atbildētājs nav izpildījis saistības pēc aizdevuma līguma, nav atmaksājusi aizdevuma pamatsummu, jo samaksas pierādīšanas pienākums saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu gulstas uz atbildētāju.

Prasītājs norāda, ka atbildētājs pieļāva kredītlimita pārtēriņu, un prasītājs izmantoja pielīgtās tiesības 2012.gada 21.augustā pieprasot atmaksāt izmantoto kredīta limitu un visus ar apgrozījuma kredītkarti saistītos maksājumus un brīdinot, ka parāda neatmaksās gadījumā prasītājs atkāpsies no līguma 2012.gada 5.septembrī (lietas 26.lapa).

Civillikuma 1589.pantā ir noteikti gadījumi, kad pēc Civillikuma pielaižama vienpusēja atkāpšanās no līguma. Minētajā normā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

No lietā esošā Brīdinājuma (lietas 26.lapa) redzams, ka prasītājs 2012.gada 21.augustā paziņo atbildētājam par konta negatīvo atlikumu, brīdinot par atkāpšanos no līguma.

Pie apstākļiem, kad atbildētājs nav pildījis līgumā uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka prasītājam bija tiesības saskaņā ar Vispārīgo noteikumu par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm 10.punktā ietvertajiem nosacījumiem, pieprasīt atmaksāt izmantoto kredītu un izbeigt līgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par naudas summas lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar tās daudzumu un lietošanas ilgumu.

Kā secināms no lietas materiāliem, aizdevējs ir izvēlējies līgumā pielīgtās tiesības un izbeidzis aizdevuma līgumu, vienpusēji atkāpjoties no līguma un pieprasot nekavējošu saistību izpildi, proti, samaksāt aizdevuma pamatparādu, nesamaksātos aizdevuma lietošanas procentus un līgumsodu.

Tiesa uzskata, ka izbeidzot līgumu vienpusējā kārtā pirms galējā aizdevuma samaksas termiņa iestāšanās un prasot tūlītēji

atmaksāt aizdevuma pamatsummu, izbeidzas arī prasītājas naudas summas lietošanas atvēlējums.

Pastāvot šādam apstāklim, tiesas ieskatā, prasītājam ir tiesības prasīt līgumiskos procentus, kuru maksāšanas pienākums bija radies pirms galvenās saistības vienpusējas izbeigšanas.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja nolīgto procentu maksājumu Ls 16,42 par laika periodu no 2007.gada 14.augusta līdz 2007.gada 30.novembrim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC – 644/2013, ar atkāpšanos no līguma vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu likumisks (likumā noteikts) līgumsods šādā situācijā Civillikumā nav noteikts.

Ar šo spriedumu Senāts atkāpjas no judikatūras un izdara precizējumu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt. Spriedumā sniegta atziņa, ka, ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās.

Novērtējot minēto, tiesai ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja prasītāja labā neatmaksāto aizdevuma pamatparādu Ls 245, un lietošanas procentus Ls 16,42 par laika periodu no 2007.gada 14.augusta līdz 2007.gada 30.novembrim (lietas 11.lapa).

Tāpat atzīstams, ka saskaņā ar Vispārīgajiem noteikumiem par starptautiskajām MasterCard un starptautiskajām Maestro kartēm 4.1.punktu un Pakalpojumu cenrādi privātpersonām, atbildētājam ir pienākums maksāt prasītājam komisijas maksu Ls 0,37 apmērā. Aprēķini nav apstrīdēti. Samaksas pierādījums, saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu gulstas uz parādnieku. Atbildētāja samaksu nav pierādījusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1721.pants nosaka, ja kāds izpilda tikai daļu no savas saistības, tad tomēr viņam jāsamaksā viss līgumsods, bet ne tikai samērīga daļa.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams (*K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115.lpp.*).

Saskaņā ar karšu noteikumu 4.2.punktā pielīgto, aizņēmējam jāmaksā aizdevējam nokavējuma līgumsods par limita pārsniegšanu, kas atbilstoši cenrādim ir noteikts 0,2% dienā no limita pārsnieguma summas.

Tā kā atbildētājs pieļāvis prettiesisku līguma pārkāpumu, proti, nav atmaksājis prasītājam aizdevumu, tiesa uzskata, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Pastāvot šādam apstāklim, tiesas ieskatā, prasītājam ir tiesības prasīt līgumsodu, kuru maksāšanas pienākums bija radies pirms galvenās saistības vienpusējas izbeigšanas.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas līgumsodu Ls 35,20 par laika periodu no 2007.gada 1.oktobra līdz 2012.gada 4.septembrim.

Ņemot vērā minēto judikatūru, tiesai ir tiesisks pamats piedzīt no atbildētāja prasītāja labā līgumsodu par laika periodu no 2007.gada 1.oktobra līdz 2012.gada 4.septembrim Ls 35,20 (lietas 11.lapa).

Lietas iztiesāšanā netika iegūti pierādījumi tam, ka atbildētājs parādu atdevis pilnībā, kas saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs parāda samaksu nav pierādījis, sakarā ar ko tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājam bija tiesības piemērot līgumā noteiktās soda sankcijas pret atbildētāju par savlaicīgi neatmaksāto aizdevumu, par laiku līdz vienpusējai līguma laušanai. Tiesa, izvērtējot tiesību normas par līgumsodu kopsakarā ar taisnīguma un samērīguma principu, ir nonākusi pie atzinuma, ka līgumsods, kas aprēķināts par laiku līdz 2012.gada 4.septembrim Ls 35,20 apmērā, konkrētajā gadījumā ir vērtējams kā saprātīgs un taisnīgs.

Novērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka iegūti pietiekoši pierādījumi tam, ka atbildētājs nav samaksājis parāda pamatsummu Ls 245 apmērā, komisijas maksu Ls 0,37, līgumiskos procentus Ls 15,42 apmērā un prasītājam ir tiesības prasīt līgumsoda Ls 35,20 apmērā piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, šādos gadījumos: par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā

gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Ņemot vērā minēto judikatūru, kurā ietverta atziņa, ka prasot piedzīt līgumiskos procentus, tiek izvirzīts prasījums, kas apmēra ziņā ietver prasījumu par likumisko procentu piedziņu, tiesa atzīst, ka tiesai ir likumisks pamats noteikt prasītāja tiesības par laiku no 2012.gada 5.septembra līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no pamatsummas Ls 245.

Tādējādi tiesa atzīst prasītāja prasījumu no atbildētāja par likumisko procentu Ls 8,72, piedziņu par laika periodu no 2012.gada 5.septembra līdz 2013.gada 10.aprīlim par pamatotu.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētajā tiesību normā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Ievērojot Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesa atzīst prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765. panta pirmo daļu noteikti - seši procenti no simta gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu Ls 50 (lietas 8., 9.lapa) un prasītājs maksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 16,61 (lietas 10., 53., 54., 55.lapa), kas piedzenami no atbildētāja par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 193.pantu un 250.^{25}pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. E/, /personas kods/, par labu Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, reģistrācijas numurs 40003486767, pēc 2007.gada 13.augusta MasterCard kredītkartes līguma privātpersonai, parāda pamatsummu Ls 245 (divi simti četrdesmit pieci lati), komisijas maksu Ls 0,37 (37 santīmi), aizdevuma izmantošanas procentus par laika periodu no 2007.gada 14.augusta līdz 2007.gada 30.novembrim Ls 16,42 (sešpadsmit lati 42 santīmi), līgumsodu par laika periodu no 2007.gada 1.oktobra līdz 2012.gada 5.septembrim Ls 35,20 (trīsdesmit pieci lati 20 santīmi), likumiskos procentus par laika periodu no 2012.gada 5.septembra līdz 2013.gada 10.aprīlim Ls 8,72 (astoņi lati 72 santīmi), kopā Ls 305,71 (trīs simti pieci lati 71 santīms) un tiesāšanās izdevumus Ls 66,61 (sešdesmit seši lati 61 santīms), kas iemaksājams prasītāja norādītajā kontā: LV89NDEA0000080526216, Nordea bank Finland Plc Latvijas filiāle.

Noteikt tiesības Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, reģistrācijas numurs 40003486767, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

Noteikt termiņu /pers. E/ labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2013. gada 6.novembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese N.Paņkiva